

Föredragningslista vid stiftsfullmäktige

Plats: **Församlingsgården, Härnösands domkyrkoförsamling**

Tid: **2017-11-29, kl.11.30**

Föredragningslista

sid

Kategori

- 1 **Öppnande**
- 2 **Val av justeringspersoner**
- 3 **Val av rösträknare**
- 4 **Upprop**
- 5 **Fråga om sammanträdet är i laga ordning utlyst,
Kallelse: 2017-10-16**
- 6 **Fastställande av dagordningen**
- 7 **Bestämmande av tid och plats för justering**
- 8 **Besvarande av inkomna frågor**
- 9 **Information om Budget och verksamhetsplan 2018
för stiftet och prästlönetillgångarna**
- 10 **Ajournering för nomineringsgruppöverläggningar
och information**
- 11 **Upprop**

12	Reviderad resultatbudget 2017 för stiftet	2017/370	3 - 13
13	Verksamhetsplan och budget 2018 för stiftet	2017/65	14 - 15
14	Budget för prästlönetillgångarna i Härnösands stift verksamhetsåret 2018	2017/371	16 - 25
15	Resultatplan och avgiftsunderlagsprognos 2018-2020	2017/372	26 - 39
16	Revidering av finanspolicy för Härnösands stift	2017/374	40 - 50
17	Motion till stiftsfullmäktige - Rutiner för att minimera kvarlämnad plast i stiftets skogar, Ulla- Britt Sundin	2017/303	51 - 54
18	Motion till stiftsfullmäktige angående renoveringar av stiftets kyrkor, Paul Höglund	2017/302	55 - 61
19	Nästa sammanträde, 2017-12-11		
20	Mottagande av motioner		
21	Avslutning		

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §86

Dnr 2017/370

Reviderad resultatbudget 2017 för stiftet

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad resultatbudget 2017 för stiftet, enligt bilagt förslag.

Ärendet

Stiftskansliet har utarbetat en reviderad resultatbudget för 2017. Det prognostiserade underskottet är 3,6 miljoner kr.

De större budgetavvikelser som ligger bakom det prognostiserade underskottet är främst kostnader för personal och bidrag. Verksamheter med större avvikelser är konfirmand, flerspråkigt arbete och strukturbidrag.

Överläggning

Noteras att utgången av dagens tilläggsärende, S 2017/105, angående ansökan om tilläggsanslag Energipotten från Svegsbygdens församling kan komma att påverka prognosen.

Beslutsunderlag

- Stiftskansliets underlag till reviderad resultatbudget 2017, Dnr 2017/370 (122595).
- Arbetsutskottets protokoll AU § 103, från sammanträde den 10 oktober 2017.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Reviderad budget - prognos 2017, tkr

Verksamhetsområde	Budget	Prognos	Skillnad
1 Församlingslivets utveckling	34 362	28 166	-6 196
2-3 Organisatoriska förutsättningar	46 037	43 678	-2 359
4 Övrig stiftsverksamhet	225	229	4
5 Styrning och ledning	11 090	11 134	44
6 Stödfunktioner	13 547	14 128	581
7 Fastigheter	1 880	1 663	-217
8 Kyrkoavgift och stiftsbidrag	-94 681	-94 874	-193
Verksamhetens resultat	12 460	4 124	-8 336
8 Finansnetto	-500	-500	0
Årets resultat (underskott)	11 960	3 624	-8 336

Specifikation över större avvikelser, mkr

1 Konfirmand, för högt budgeterade kostnader	-2,3
1 Bidrag till stiftsstyrelsens förfogande samt övriga bidrag, ej utbetalda	-1,1
1 Flerspråkigt arbete, uppsagt avtal sverigefinska verksamheten samt för högt budgeterade kostnader	-0,9
1 Gudstjänstutveckling och kyrkomusik, lägre kostnader kurser/utbildning och konsulttjänster	-0,5
1 Skola och ungdom, vakans	-0,4
1 Självårdsfrågor, telefonsjälvård, bl a lägre kostnad externa tjänster	-0,4
1 Medlemskommunikation, bl a lägre marknadsföringsbidrag	-0,4
1 Strukturbidrag, högre utbetalda strukturbidrag flyktning	0,6
2-3 Indelningsarbete, färre beslutade processer innebärande bland annat lägre utbetalda verksamhetsbidrag	-2,1
2-3 Studerande till kyrklig tjänst, lägre kostnader	-0,3
2-3 Bidrag byggnader, högre kyrkobyggnadsbidrag i prognosen beroende på tilläggsansökan godkänd av AU i oktober -17	0,5
6 Gemensamma kansliresurser, högre kostnad för personalrekrytering samt högre personalkostnadsprognos vilket i första hand beror på den generella neddragning av personalkostnader på 1,5 mkr (vakanser) som i budgeten är redovisad fullt ut mot verksamhet 601, gemensamma kansliresurser	0,7
Summa	-6,6

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
1	Församlingslivets utveckling	27 251	34 362	28 166	-6 196
2-3	Organisatoriska förutsättningar	39 697	46 037	43 678	-2 359
4	Övrig stiftsverksamhet	221	225	229	4
5	Styrning & ledning	10 812	11 090	11 134	44
6	Stödfunktioner	13 441	13 547	14 128	581
7	Fastigheter	1 246	1 880	1 663	-217
8	Intäkter och finansiella poster	-94 631	-95 181	-95 374	-193
	Årets resultat	-1 963	11 960	3 624	-8 336

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
101	Gudstjänstutveckling	774	1 370	1 110	-260
102	Kyrkvärdsutbildning, ingår i 101	51	0	0	0
103	Kyrkomusik	721	1 095	894	-201
	Delsumma	1 546	2 465	2 004	-461
111	Barn och ungdomar	866	574	495	-79
112	Skola/ungdom	255	472	59	-413
113	Konfirmand	5 646	6 771	4 445	-2 326
114	Pedagogfortbildning	358	79	36	-43
115	SKU	1 129	982	847	-135
	Delsumma	8 254	8 878	5 882	-2 996
121	Diakoniutveckling	232	452	287	-165
122	Diakonfortbildning	202	218	298	80
123	Flykting/integration	3 684	1 088	974	-114
124	Familjerådgivning	1 810	905	905	0
	Delsumma	5 928	2 663	2 464	-199
131	Ideellt medarbetarskap	754	723	686	-37
141	Internationellt arbete	854	937	699	-238
151	Flerspråkigt arbete	1 745	3 068	2 126	-942
161	Själavårdsfrågor	574	1 506	1 375	-131
162	Telefonsjälavård	1 146	1 247	1 071	-176
163	Pilgrim	495	754	662	-92
	Delsumma	2 215	3 507	3 108	-399
171	Strukturbidrag	4 260	8 776	9 341	565
172	SS till förfogande	64	1 000	0	-1 000
173	Övriga bidrag	248	224	124	-100
	Delsumma	4 572	10 000	9 465	-535
181	Hemsida	379	384	336	-48
183	Marknadsföring	353	957	676	-281
184	Informationsutbildning	452	580	520	-60
185	Daerpies Dierie	199	200	200	0
	Delsumma	1 383	2 121	1 732	-389
	SUMMA	27 251	34 362	28 166	-6 196

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
201	Förtroendemannautbildning	585	264	151	-113
202	Kyrkoherdar	162	758	724	-34
203	Särskilda insatser	0	100	0	-100
	Delsumma	747	1 122	875	-247
211	Arbetshandledning	723	1 009	1 002	-7
212	Mentorsprogram	4	254	272	18
213	Särskilda insatser	0	100	0	-100
	Delsumma	727	1 363	1 274	-89
	SUMMA	1 474	2 485	2 149	-336

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
301	Organisationsutveckling	167	267	133	-134
302	Indelningsarbete	3 271	5 999	3 897	-2 102
303	Samverkanssystem	0	0	0	0
304	Administrativ fortbildning	189	85	168	83
305	Kyrkobokföringssakkunniga	221	233	208	-25
	Delsumma	3 848	6 584	4 406	-2 178
311	Församlingsinstruktion	154	422	287	-135
316	Visitationer	531	1 215	1 085	-130
	Delsumma	685	1 637	1 372	-265
321	Utgjännings- och glesbygdsbidrag	21 676	21 676	21 676	0
331	Bidrag	5 147	4 514	4 948	434
332	Fastigheter och inventarier	679	1 332	1 504	172
333	KAE-projekt	15	427	420	-7
336	Samrådsgruppen	3	60	21	-39
	Delsumma	5 844	6 333	6 893	560
341	Val	85	712	710	-2
346	Inomkyrklig kommunikation	371	385	488	103
	Delsumma	456	1 097	1 198	101
351	Kyrkomusikalisk rekrytering	855	830	820	-10
352	Antagning	216	293	289	-4
353	Studerande	1 252	1 575	1 446	-129
354	Praktik	375	575	433	-142
	Delsumma	2 698	3 273	2 988	-285
361	Pastorsadjunkter	2 621	2 367	2 231	-136
362	Diakoner	0	0	211	211
	Delsumma	2 621	2 367	2 442	75
371	Arbetsmiljöarbete	332	466	486	20
381	Kyrklig beredskap	63	119	68	-51
	SUMMA	38 223	43 552	41 529	-2 023

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
401	Bidrag externa organisationer	221	225	229	4
410	M Enander, B Nordlöf o T Karnestrand	0	0	0	0
411	JO Eriksson	0	0	0	0
412	Egendomsnämnd	0	0	0	0
415	Gunnar Pamuk	0	0	0	0
417	Extrapersonal	0	0	0	0
418	Olof Grinde	0	0	0	0
419	Fredrik Sätter	0	0	0	0
420	Interndeb med moms	0	0	0	0
421	Interndeb ex moms	0	0	0	0
	Delsumma	0	0	0	0
	SUMMA	221	225	229	4

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
501	Maj	410	469	445	-24
502	November	348	419	419	0
503	Strategisk styrning	427	439	447	8
504	December	0	211	211	0
	Delsumma	1 185	1 538	1 522	-16
511	Stiftsstyrelsen	998	930	842	-88
512	Stiftsstyrelsens AU	471	446	370	-76
513	Verksamhetsstyrning övergripande	553	421	426	5
	Delsumma	2 022	1 797	1 638	-159
521	Domkapitel	750	760	699	-61
531	Biskop	2 563	2 720	2 842	122
536	Kontraktsprostar	1 934	1 896	1 986	90
	Delsumma	4 497	4 616	4 828	212
541	Domkyrkoverksamhet	623	621	621	0
551	Revision	306	310	321	11
561	Stiftsledning	1 429	1 448	1 505	57
	SUMMA	10 812	11 090	11 134	44

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
601	Gemensamma kansliresurser	12 797	12 811	13 549	738
611	Skyddskommitté	83	101	64	-37
621	Facklig verksamhet	132	104	95	-9
631	Internproduktion	429	531	420	-111
	SUMMA	13 441	13 547	14 128	581

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
701	Biskopsgården	1 246	1 880	1 663	-217
	SUMMA	1 246	1 880	1 663	-217

PROGNOS 2017 MED JÄMFÖRELSE MOT BUDGET 2017 OCH UTFALL 2016, tkr

		UTFALL 2016	BUDGET 2017	PROGNOS Jan-dec	Avvikelse Prog/budget
801	Kyrkoavgift	-53 171	-55 011	-55 134	-123
811	Ekonomisk utjämning	-39 630	-39 670	-39 740	-70
831	Finansiella intäkter	-1 851	-500	-500	0
841	Finansiella kostnader	21	0	0	0
	SUMMA	-94 631	-95 181	-95 374	-193

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §86

Dnr 2017/65

Verksamhetsplan och budget 2018 för stiftet

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att fastställa budget- och verksamhetsplan 2018 för stiftet, enligt bilagt förslag.

Ärendet

Stiftsstyrelsen har att bereda stiftets verksamhetsplan och budget 2018 för beslut i stiftsfullmäktige.

Verksamhetsplanen 2018 innehåller mål och insatser för stiftets tre verksamhetsområden: *Församlingslivets utveckling* och *Organisatoriska förutsättningar* som rymmer allt det främjande arbetet liksom tillsynen samt *Stiftsorganisationen* som innehåller det interna arbetet. I planen redovisas den sammantaget budgeterade kostnaden per verksamhetsgrupp med tillhörande delverksamheter. Det ger en samlad bild av hur stiftets resurser är planerade att användas under det kommande året.

Planen redogör för ett övergripande mål för varje verksamhetsgrupp. De övergripande målen är också stiftets strävan i det långsiktiga arbetet. Kopplat till de övergripande målen redovisas ambitionen för det kommande året genom detaljerade mål för 2018.

Stiftets intäkter utgörs av kyrkoavgiften, stiftsbidrag samt finansiella intäkter med totalt 91 191 000 kr. Förslaget till av budget för 2018 fördelas enligt följande:

Kostnader	TKR
Församlingslivets utveckling	32 780
Organisatoriska förutsättningar	36 197
Styrning och ledning	12 448
Stödfunktioner	12 741
Biskopsgården	1 895
Övrig stiftsverksamhet	235
Summa nettokostnader	96 296

Förslaget ger ett budgeterat resultat med – 5 105 000 kr.

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

Beslutsunderlag

- Stiftskansliets underlag till verksamhetsplan och budget 2018, Dnr 2017/65 (122518, 122509)
- Arbetsutskottets protokoll § 104/2017

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §89

Dnr 2017/371

Budget för prästlönetillgångarna i Härnösands stift verksamhetsåret 2018, SSAU § 105/2017

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att fastställa budget för prästlönetillgångarna i Härnösands stift för verksamhetsåret 2018, enligt bilagt förslag.

Ärendet

Stiftsstyrelsen har att bereda beslut om prästlönetillgångar till stiftsfullmäktige.

Det noteras en relativt god efterfrågan på skogsråvara och att den förväntas öka. Utvecklingen på kapitalmarknaden anses relativt osäker. Inflationen har stigit och räntorna förutspås att stiga. Bedömningen är dock att fondens avkastningsmål om 3 procent kommer att uppnås.

En ny långsiktig avverkningsberäkning är under framtagande. Gallringsbehovet ökar och därmed den planerade gallringsnivån.

Flera områden på kyrkans mark är föreslagna att bilda naturreservat och det avvaktas beslut från Länsstyrelsen. I aktuella fall kommer stiftet att ges markkompensation. Ett skogsområde i Sunne kommer att iordningställas och anpassas för friluftsliv samt barn- och ungdomsaktiviteter i samarbete med bland annat församlingen och föreningslivet.

Utbudet på skogsfastighetsmarknaden följs för att bevaka möjligheter till arrenderingsförbättringar. Ett tomtområde med 5-7 attraktiva tomter på Frösön är under planering tillsammans med Östersunds kommun. Även i Lockne pågår arbete med att skapa nya tomter. Ytterligare områden lämpliga för att avstycka tomter kommer att undersökas under året.

Målet är att utdelningen till pastoraten under en 5-årsperiod ska hållas så jämn som möjligt dock med hänsyn till virkesvärdets utveckling och konjunkturen under perioden. Per den 1 januari 2017 hade prästlönetillgångarna ett balanserat rörelseresultat för vinstutjämning och konjunkturanpassning om 24,7 miljoner kr samt oskattade avsättningar i periodiseringsfonder om 20,4 miljoner kr.

Utdelningen i stiftet för verksamhetsåret 2018 beräknas till 39 500 000 kr. Av utdelningen går 50 procent till nationell nivå.

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

Föreslagen budget för 2018 uppgår till 98,5 miljoner kr. Det noteras att den ökade kostnaden för avverkning är kopplad till en höjd ambition för gallringen. Det noteras även att energipriserna stiger. Resultatet för 2018, efter skatt, beräknas till 37,5 miljoner kr.

Bakgrund

Prästlönetillgångarna tillkom vid sockenbildningen under medeltiden med syfte att säkerställa prästens försörjning. Prästens lön utgick då i natura och utgjordes, förutom av tiondet, av avkastning från prästbostället. Prästlönetillgångar är slutet kapital som består av prästlönefastigheter och prästlönefonder.

I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har det i lag klarlagts att prästlönetillgångarna även fortsättningsvis ska förvaltas av Svenska kyrkan som självständiga förmögenheter. Svenska kyrkan har genom kyrkomötet beslutat att stiftet ska förvalta prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna regleras i Kyrkoordningen. Där anges att avkastningen ska användas för att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans förkunnelse. Förvaltningen ska ske så effektivt som möjligt så att bästa möjliga uthålliga totalavkastning erhålls samtidigt ska förvaltningen ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Utdelningen fördelas till de församlingar och pastorat i stiftet som har andelar i avkastningen och till nationell nivå som del i utjämningssystemet. Stiftsfullmäktige fastställer utdelningen.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys har upprättats enligt Svenska kyrkans ordning. Analysen återges i bilaga till budget för 2018.

Beslutsunderlag

- Stiftskansliets förslag till budget för prästlönetillgångar 2018, S 2017/371-122144.
- Arbetsutskottets protokoll § 105/2017.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Budget för prästlönetillgångarna i Härnösands stift verksamhetsåret 2018

Prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna tillkom vid sockenbildningen under medeltiden med syfte att säkerställa prästens försörjning. Prästens lön utgick då i natura och utgjordes, förutom av tiondet, av avkastningen från prästbostället. Prästlönetillgångarna är slutet kapital som består av prästlönefastigheter och prästlönefonder.

Prästlönefastigheternas sammanlagda areal i de tretton stiftens uppgår till ca 530 000 hektar varav produktiv skogsmark utgör ca 400 000 ha och åker- och betesmark ca 46 000 ha. Det gör prästlönetillgångarna till landets femte största skogsägare och landets största ägare av jordbruksmark. Det samlade marknadsvärdet uppgick till 29,0 miljarder kronor år 2016.

Prästlönetillgångarna i Härnösands stift har det största markinnehavet bland stiftens med en total areal på ca 93 740 hektar varav den produktiva skogsmarksarealen utgör ca 69 663 hektar. Prästlönefondskapitalet hade ett marknadsvärde på 64,6 miljoner kronor och prästlönetillgångarnas samlade marknadsvärde, beräknat utifrån aktuellt taxeringsvärde, uppgick till cirka 2,1 miljarder kronor 2016.

Regelsystem

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftseliknande rättssubjekt och lagregleringen har över tid syftat till att trygga egendomens bestånd för avsedda ändamål. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag SFS 1998:1591 och 1998:1592 klarlagts att prästlönetillgångarna även fortsättningsvis ska förvaltas av Svenska kyrkan som självständiga förmögenheter. Regeringen för besluta om tillsyn av förvaltningen. Svenska kyrkan har genom kyrkomötet beslutat att stiftens ska förvalta prästlönetillgångarna. Detta regleras i Kyrkoordningens 46 kapitel.

Där framgår att avkastningen ska användas för att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans förkunnelse. Förvaltningen ska ske så effektivt som möjligt så att bästa möjliga uthålliga totalavkastning erhålls samtidigt ska förvaltningen ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Utdelningen fördelas till de församlingar och pastorat i stiftet som har andelar i avkastningen efter andelstal och dels till nationella nivå som del i utjämnningssystemet. Stiftsfullmäktige fastställer utdelningen.

Kyrkostyrelsen har tillsynsansvar över stiftens förvaltning och får utfärda särskilda bestämmelser om förvaltningen. Prästlönetillgångarna är en egen juridisk enhet som ska bära sina egna förvaltningskostnader.

Inriktningsmål

Prästlönetillgångarna ska förvaltas effektivt och rationellt för att varje år generera en uthållig och god avkastning. Förvaltningen ska vara långsiktig varför värdeskapande åtgärder i mark och fonder ska ske successivt för att säkerställa framtida avkastningar. Hänsyn ska tas till naturvårdens och kulturvårdens intressen.

Verksamheten ska skötas så att de av allmänheten och myndigheter uppfattas som välskötta. Markens sammanlagda produktionsmöjlighet beräknad som skogsmarksareal multiplicerad med markens produktionsförmåga ska inte minska. Fastighetsmarknaden bevakas så att möjliga arronderingsförbättringar utnyttjas.

Personalen ska kontinuerligt kompetensutvecklas för att kunna möta omvärldens krav och för att kunna uppnå bra resultat med hög kvalitet.

Utdelningspolicy

Målet är att utdelningen till pastoraten under en 5-årsperiod skall hållas så jämn som möjligt dock med hänsyn till virkesvärdets utveckling och konjunkturen under perioden. Vid goda år avsätts ett större rörelsekapital för att kunna balansera sämre års lägre vinster. Den 1/1 2017 fanns ett balanserat kapital på 24,7 miljoner kronor samt oskattade avsättningar i periodiseringsfonder på 20,4 miljoner kronor.

Verksamhet 2018

Konjunkturen

Efterfrågan på skogsråvara är relativt god och förväntas öka. Under året kommer SCA att inviga den ombyggda Östrandsfabriken som får ett fördubblat behov av råvara, från 2 till 4 miljoner kubikmeter. Konkurrenten om framförallt barrmassaved förväntas öka. Utvecklingen på kapitalmarknaden är relativt osäker. Inflationen har stigit och räntorna förutspås att stiga. Det spända läget med bl.a Nordkorea kan snabbt komma att påverka världens börser. Bedömningen är dock att det blir ett normalt år på börsen och att fondens avkastningsmål om realt 3% kommer att uppnås.

Personal

Personalen är förvaltningen viktigaste resurs. Under året kommer en utvärdering av den senaste distriktssammanslagningen att genomföras samtidigt som en översyn av vakanta tjänster görs. Personal kommer att fortbildas i bland annat naturvärdesbedömning och skoglig planering. Extra personal kommer att anlitas för att inventera och planera slutavverkningsskogarna och för att slutföra byggnadsinventeringen.

Egendomsnämnden

Egendomsnämnden tar del av och följer förvaltningsverksamheten via rapporter vid sammanträden men även genom seminarier, studiebesök, exkursioner. Genom egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) sker ett utbyte i gemensamma frågor mellan stiftens egendomsnämnder och utskott. Under året som är det första på en ny mandatperiod planeras en gemensam utbildning för ledamöterna.

Avverkning

Avverkning sker efter långsiktiga planer. Skogsbruksplanerna som är grunden i den skogliga planeringen uppdateras löpande. En ny långsiktig avverkningsberäkning är under framtagande. Gallringsbehovet ökar och därmed den planerade gallringsnivån. Utvecklingen av ny teknik följs och tillämpas för att förbättra verksamheten och lönsamheten när det är möjligt.

Vind och vattenkraft

Egendomsnämnden driver inga egna vindkraftsprojekt utan upplåter mark genom arrende till etablerade vindkraftsexploatorer. På flera platser i stiftet har markarrenden tecknats för vindkraft. De allra flesta områdena där avtal tecknats läggs ner efter att i förundersökning konstaterats olämpliga eller ogynnsamma. Det finns två vindkraftsparker i drift som berör kyrkans mark. Mullbergs vindkraftspark i Rätan med 13 verk på kyrkans mark och Sidensjö vindpark med 11 verk på kyrkans mark. Några områden är under prövning. Vindkraften bidrar till omställningen till förnyelsebar elenergi och är samtidigt en ny inkomstkälla som under året beräknas ge 4 miljoner kronor i intäkter. Prästlönetillgångarna äger fallrätter i Långströmmen, Rätan och Gäddede. Arrendeavtal är tecknade med kraftverksägarna. Den sammanlagda årliga ersättningen från de tre fallrätterna beräknas uppgå till 4,0 miljoner kronor.

Naturvård

Skogsbruket är certifierat enligt PEFC vilket innebär ett förpliktigande om ett större hänsynstagande i skogsbruket än vad lagen kräver. Naturvårdsfrågorna finns med i alla avvägningar inför skogliga åtgärder. Certifieringsreglerna säger bland annat att minst 5% av skogsmarksarealen ska undantas skogsbruk till förmån för naturvärdena. I stiftet är för närvarande 9% av skogsmarksarealen, vilket motsvarar 11% av volymen, undantagen skogsbruk. Certifieringsarbetet samordnas mellan stiftet i den gemensamma certifieringsföreningen, Svenska kyrkans certifieringsförening". Efterlevnaden av certifieringsbestämmelserna granskas av auktoriserade revisorer från DNV. Flera områden på kyrkans mark är föreslagna att bilda naturreservat. Ett skogsområde i Sunne kommer att iordningställas och anpassas för friluftsliv och barn-ungdomsaktiviteter i samarbete med bl.a. församlingen och föreningslivet.

Fastigheter

Utbudet på skogsfastighetsmarknaden följs för att bevaka möjligheter till arronderingsförbättringar och för att erhålla ersättningsmark för de naturreservat som står i begrepp att bildas på kyrkans mark.

Ett tomtområde med 5-7 attraktiva tomter på Frösön är under planering tillsammans med Östersunds kommun. Området förväntas stå klart under året. Även i Lockne pågår arbete med att skapa nya tomter. Ytterliggare områden lämpliga för avstyckta tomter kommer att undersökas under året.

Samverkan med andra organisationer

Rennäringen. Inför skogliga åtgärder hålls samråd med berörda samebyarna systematiskt. Vi värnar om våra goda relationer och kommer att undersöka hur vi kan utveckla dessa samråd.

Forskning. SkogForsk bedriver ett forskningsprojekt med snabbväxande poppel på kyrkans mark. Tillsammans med SLU bedrivs ett försök med kontinuitetsskogsbruk på kyrkans mark i Bräcke.

Andra stift. Samarbete med andra stift i gemensamma frågor fortgår och utvecklas. Ett datasamarbete med gemensam drift och utveckling av skogligplaneringssystem sker idag med fyra stift. Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv egendomsförvaltning med en hög kvalitet som är rustad att möta framtida krav och förväntningar.

Planerad verksamhet 2018 i siffror

	Planerad 2018	Utfall 2016	Utfall 2015
Avverkning	190 000 m³fub	191 969 m ³ fub	* 202 375 m ³ fub
varav gallring	60 000 m³fub	48 889 m ³ fub	36 211 m ³ fub
Markberedning	670 ha	683 ha	742 ha
Plantering	814 ha	477 ha	890 ha
Hjälplantering	110 000 st	36 000 st	0
Röjning	730 ha	812 ha	1124 ha
Vägbyggnad	23 km	10 km	21km
Vägunderhåll	230 km	171 km	141 km
Rågångsunderhåll	35 km	53 km	45 km

* Avverkning som följd av stormen Ivar

Budgeten är upplagd som en affärsmässig resultatbudget.

Budget 2018 i siffror (miljoner kronor)

<u>Rörelsens intäkter</u>	<u>Budget 2018</u>	<u>Utfall 2016</u>
Fastighetsintäkter, försäljning av skogsprodukter, arrenden	86,5	84,9
Intäkter från prästlönefonden, utdelningar räntor och realisationsvinster	10,5	30,1
Finansiella intäkter från rörelsen	1,5	1,4
Summa intäkter	98,5	116,4
<u>Rörelsens kostnader</u>	<u>Budget 2018</u>	<u>Utfall 2016</u>
Avverkning, skogsvård	34,5	29,1
Förvaltningspersonal och externa kostnader	15,0	13,1
Avskrivningar vägar och byggnader	2,0	2,1
Summa kostnader	51,5	44,3
<u>Årets resultat</u>	<u>Budget 2018</u>	<u>Utfall 2016</u>
Rörelseresultat från fastigheter och fond	47,0	72,1
Värdesäkring enl. KO 46:11	-1,5	-1,0
Omföring av reavinster från fastighetsförsäljning	-7,5	-30,1
Bokslutsdispositioner, periodiseringsfond	1,5	-3,7
Årets resultat före skatt	39,5	37,3
Skatt	2,0	2,8
Årets resultat efter skatt	37,5	34,5
Anspråkstagande av balanserat resultat	2,0	5,5
Budgeterad utdelning	39,5	40,0 (38)

Per 2017 01 01 hade prästlönetillgångarna ett balanserat rörelseresultat för vinstutjämning och konjunkturanpassning på 24,7 miljoner kronor samt oskattade avsättningar i periodiseringsfonder på 20,4 miljoner kronor.

	<u>Budget 2019</u>	<u>Budget 2020</u>
Resultat före skatt	42	43,5
Skatt	- 2	- 2,5
Årets resultat efter skatt	40 milj. kr	41 milj. kr

Utdelningen till respektive församling och pastorat, efter det att 50 procent i särskild utjämningsavgift dragits av, framgår av bilaga J17:90.

På egendomsnämndens vägnar

Sven-Erik Bodén
Ordf. Egendomsnämnden

Max Enander
Stiftsjägmästare

Budgeterad utdelning från Prästlönetillgångarna i Härnösands stift verksamhetsåret 2018

Utdelning 1 juli 2019

**Utdelning 39,5 miljoner kronor med fördelningen 50% till andelstalsägarna
och 50% inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet.**

Andelstalsägare med respektive andelstal

Pastorat (past.) och församlingar (förs.)	Andelstal	% Andel	Budgeterad utdelning till Andelstalsägare
Alnö förs.	3038	0,50	98 996
Anundsjö-Skorped past.	15397	2,54	501 723
Arnäs, Gideå, Trehörningsjö past.	10872	1,79	354 272
Borgsjö - Haverö förs.	21240	3,50	692 122
Brunflo, Lockne, Marieby och Näs past.	7983	1,32	260 132
Bräcke-Revsund past. (Bräcke-Nyhem, Revsund-Sundsjö-Bodsjö)	20780	3,43	677 132
Fors - Ragunda past.	21489	3,55	700 235
Frösö, Sunne, Norderö förs.	5284	0,87	172 183
Grundsunda förs.	5696	0,94	185 608
Håsjö past. (Borgvattnet, Hällesjö - Håsjö, Stugun,)	13205	2,18	430 295
Häggenås - Lit - Kyrkås förs.	9225	1,52	300 604
Härnösands past. (Domkyrko, Hemsö, Häggdånger, Högsjö, Stigsjö Säbrå, Viksjö)	14861	2,45	484 257
Härjedalens past. (Hedebygden, Svegsbygden, Tännäs-Ljusnedal, Ytterhogdal - Överhogdal - Ängersjö)	57733	9,53	1 881 274
Hässjö, Tynderö, Ljustorp past.	5029	0,83	163 874
Indalens past.	11182	1,84	364 374
Kramfors past. (Bjärträ, Dal, Gudmundrå, Nora-Skog, Nordingrå, Styrnäs, Torsåker, Ullånger, Viabyggrå, Ytterlännäs)	19265	3,18	627 765
Krokoms past. (Alsen, Aspås, Föllingebygden, Näskott, Offerdal, Rödön, Ås)	64495	10,64	2 101 618
Långsele, Graninge och Helgum past.	14645	2,42	477 218
Njurunda förs.	2703	0,45	88 079
Nätra-Sidensjö past.	15421	2,54	502 505

förts.

Budgeterad utdelning från Prästlönetillgångarna i Härnösands stift verksamhetsåret 2018

Utdelning 1 juli 2019

**Utdelning 39,5 miljoner kronor med fördelningen 50% till andelstalsägarna
och 50% inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet.**

Andelstalsägare med respektive andelstal

Pastorat (past.) och församlingar (förs.)	Andelstal	% Andel	Utdelning i kronor till Andelstalsägare
Ramsele-Edsele förs.	26737	4,41	871 245
Selånger förs.	1424	0,23	46 402
Själevad, Mo och Björna past.	12076	1,99	393 506
Sköns förs.	2312	0,38	75 338
Sollefteå - Boteå past. (Boteå, Sollefteå, Sänga-Multrä, Överlänäs)	24556	4,05	800 176
Strömsunds past. (Alanäs, Bodum, Fjällsjö, Frostviken, Gäxjö, Hammerdal, Ström, Tåsjö)	53782	8,87	1 752 527
Stöde förs.	12780	2,11	416 446
Sundsvalls förs.	0	0,00	-
Södra Jämtlands past. (Berg, Hackås, Klövsjö - Rätan, Myssjö - Oviken, Åsarna)	41876	6,91	1 364 561
Timrå förs.	593	0,10	19 323
Torps förs.	22778	3,76	742 238
Tuna - Attmars förs.	1456	0,24	47 445
Ådals-Liden, Junsele, Resele och Ed past.	40252	6,64	1 311 642
Åre past. (Kall, Undersåker, Västra Storsjöbygden, Åre)	25876	4,27	843 189
Örnsköldsvik förs.	0	0,00	-
Östersunds förs.	52	0,01	1 694
SUMMA	606093	100	19 750 000

Utdelning till Andelstalsägarna	19 750 000
Inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet	19 750 000

SUMMA **39 500 000** kronor

Barnkonsekvensanalys, prästlönетillgångar i Härnösands stift. *(beslut rörande budget 2018)*

I Kyrkoordningens första avdelning anges att barn har en särställning i kristen tro och att de särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

Utifrån detta har Kyrkomötet 2012-11-21 bestämt att ett ärende alltid ska analyseras ur barns perspektiv innan beslut tas i Svenska kyrkan. Detta gäller i församling, stift och på nationell nivå.

Precis som i miljö och jämställdhetsfrågor behöver arbetet integreras i de vanliga arbetsprocesserna för att vara framgångsrikt. Analysen i det vardagliga arbetet innebär att beslutsfattare skaffar sig kompetens kring barns och ungas rättigheter och livsvillkor, vilket gör att beslut lättare kan fattas utifrån barnkonventionen.

Barnkonventionens fyra särskilt viktiga grundpelare:

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn

Artikel 6

Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Budget för prästlönетillgångar i Härnösands stift 2018

Budgeten omfattar verksamhetsplan och ekonomiskt utfall för skogsbruket, jordbruket och övriga upplåtelser samt kapitalförvaltning.

ANALYS

1. Berörs barn och unga, direkt eller indirekt, nu eller i framtiden, av detta ärende/fråga?

Ja, i vissa fall kan barns närmiljö påverkas vid skogsbruksåtgärder i närheten av samhälle, skolor, dagis.

När det gäller upplåtelser kan barns boendemiljö påverkas.

I kapitalförvaltningen kan endast indirekt påverkan vara aktuell och då beroende på i vilka företag som kapitalet placeras.

2. På vilket sätt, direkt eller indirekt, nu eller i framtiden, berörs barn och unga av denna fråga?

Skog och mark:

Att vistas i naturen är viktigt. Särskilt viktigt är det att barnen får en tidig och sund relation till naturen. Barns utveckling stimuleras särskilt i kontakt med djur och växter i en naturlig miljö. Därför skall särskild hänsyn till skogliga åtgärder tas i närheten av skolor, fritidsgårdar och andra miljöer där barn ofta vistas. Det kan t.ex handla om att i närheten av bebyggelse ta särskild hänsyn vid utförandet av skogsbruksåtgärder så att tillgängligheten inte onödigtvis försvåras och säkerhetsaspekten särskilt beaktas. Det kan handla om att skapa särskilda skolskogar och andra miljöer som främjar barns utveckling. Under året kommer naturpark för friluftsliv att anläggas i Sunne i samarbete med församlingen, skola och föreningslivet.

Jordbruksarrenden

Prästlönetillgångarna har inga gårdsarrenden. Vid hantering av sidoarrenden av kan barns miljö påverkas indirekt.

Prästlönefonder.

Prästlönetillgångarnas placering av värdepapper följer Svenska kyrkans nationella nivåns etiska placeringsregler som bygger på ett flertal FN-konventioner.

3. Förslaget innebär att

Vi i de åtgärder som kan beröra barn:

- har satt barns och ungas bästa i främsta rummet i de beslut som direkt berör barns miljö
- har tagit hänsyn till barns och ungas fysiska, psykiska och sociala utveckling tex vid inrättandet av skolskogar
- har tagit hänsyn till barns och ungas rätt till liv och överlevnad

4. Har barn och ungas egna åsikter tagits tillvara i denna fråga?

Vi grundar vår analys på vår erfarenhet från föreningen "Skogen i Skolan" i vilken egendomsförvaltning är aktiv medlem. Vi för dialog med bl.a skolor där intresse för skolskogar eller dylikt finns. Vi för dialog med församlingar som nyttjar kyrkskogar för barn och ungdoms verksamhet.

Max Enander

chef egendomsförvaltningen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §88

Dnr 2017/372

Resultatplan och avgiftsunderlagsprognos 2018-2020

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att fastställa resultatplan och avgiftsunderlagsprognos 2018-2020, enligt bilagt förslag.

Ärendet

Stiftsstyrelsen har att bereda resultatplan och avgiftsunderlagsprognos 2018-2020 för beslut i stiftsfullmäktige.

Planen har upprättats med utgångspunkt från en oförändrad avgiftssats och en uppräknig av kostnaderna motsvarande den bedömda inflationen utifrån budget 2018 och med 2,5 procent för både 2019 och 2020. Stiftsstyrelsens långsiktiga satsningsområden kvarstår oförändrade. Andra faktorer som beaktats är:

- Ändringar i Svenska kyrkans utjämningsystem medför att stiftets glesbygdsbidrag successivt kommer att avvecklas under perioden
- Kyrkobyggnadsbidraget ersätts av kyrkunderhållsbidraget med nationell finansiering
- Bidrag till diakonal utveckling och strukturbidrag flykting
- Satsningar på samverkanssystem som gemensam IT-plattform och gemensamt administrativt stöd
- Stiftsfest 2019
- Indelningsverksamhet
- Pastorsadjunkterna liksom ny vigda diakoner är beräknade till samma antal som i budget 2018
- En anpassning av reparations- och underhållskostnader avseende Biskopsgården
- Den generella neddragningen av personalkostnaderna för att beakta vakanser ligger kvar på samma nivå 2019-2020

Förhållanden som inte beaktats är personalförändringar som exempelvis pensionsavgångar.

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

Beslutsunderlag

- Stiftskansliets förslag till resultatplan och avgiftsunderlagsprognos 2018-2020 S 2017/372-122596.
- AU § 106 den 10 oktober, 2017, S 2017/372-122287.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Resultatplan 2019 och 2020

Planen har upprättats med utgångspunkt i en oförändrad avgiftssats och en uppräkningsplan med kostnaderna motsvarande den bedömda inflationen utifrån budget 2018 med 2, 5 % för både 2019 och 2020. Stiftsstyrelsens långsiktiga satsningsområden kvarstår oförändrade.

Därutöver har följande faktorer beaktats

- Ändringar i Svenska kyrkans utjämningsystem har beslutats av kyrkomötet 2016. Bland annat införs ett nytt glesbygdsbidrag som kommer att utbetalas direkt från nationell nivå till de ekonomiska enheterna, och det kommer att införas stegvis under perioden 2018-2021. Härnösands stifts glesbygdsbidrag kommer därför att avvecklas enligt samma successiva modell under perioden 2018-2021, se verksamhet 321.
- Från och med 2018 införs ett nytt kyrkounderhållsbidrag som ersätter stiftets kyrkobyggnadsbidrag. Det nya bidraget utbetalas från stiftet med finansiering från nationell nivå med 6,9 mkr årligen, se verksamhet 338 och 331.
- I verksamhet 171 Strukturbidrag ingår strukturbidrag flykting med ca 3,3 mkr för respektive år 2018-2020. Från och med 2019 införs en ny rutin gällande strukturbidrag flykting, innebärande att en rambudget beslutas och att bidraget till verksamhet för flyktingar föreslås kunna sökas löpande och utbetalas mot redovisade kostnader. Bidrag till verksamhetsförstärkning – diakonal utveckling, ingår i verksamhet 171.
- I verksamhet 303 samverkanssystem ingår bland annat satsningar avseende gemensam IT-plattform (GIP), gemensamt administrativt stöd (GAS), videokonferensutrustning samt stöd att ordna och förteckna arkiv hos församlingar och pastorat. GIP finansieras via kyrkostyrelsens riktade GIP-bidrag och övriga insatser finansieras delvis under år 2018 av kyrkostyrelsens riktade församlingsbidrag.
- Stiftsfest 2019, tidigare benämnd medarbetarmöte, har mycket preliminärt kostnadsbedömts till ca 2 mkr, redovisad i verksamhet 391.
- Indelningsverksamheten (verksamhet 302) har i resultatplanen för 2019 och 2020 utgått från budget för 2018 och räknats upp med bedömd inflation. När strategin för indelningsverksamheten de kommande åren blir fastlagd, kommer detta att påverka insatserna för 2019 och 2020.
- Pastorsadjunkterna liksom ny vigda diakoner är beräknade till samma antal som för budget 2018
- Reparations- och underhållskostnader gällande biskopsgården har anpassats till "normalnivå" för åren 2019 och 2020, se verksamhet 701 Biskopsgården.

- Den generella neddragningen av personalkostnaderna på 1,5 mkr för att beakta vakanser ligger kvar på samma nivå 2019 och 2020.

Förhållanden som inte beaktats

Personalförändringar, till exempel pensionsavgångar. En post som är högst osäker är pensionskostnader med avseende på de tilläggsfakturor som eventuellt kan erhållas.

Avgiftsunderlagsprognos, tkr

enligt preliminärt taxeringsutfall 2017-08-28

	2018	2019	2020
KYRKOAVGIFT, avgiftsunderlag	54 568	55 223	55 775
Avgår förskott 2016, 2017 resp 2018	-52 235	-53 550	-54 568
SUMMA SKULD KYRKOAVGIFT, slutavräkning	2 333	1 673	1 207
Förskott	54 568	55 223	55 775
PRELIMINÄR KYRKOAVGIFT	56 901	56 896	56 982
Antaganden, se kolumn 3 och 4			
Kyrkotillhöriga den 1/1 2017, 2018 respektive 2019, antal	267 228	261 883	256 646
Förändring av antal tillhöriga	-2,0%	-2,0%	-2,0%
Utträddas inkomst i förhållande till tillhörigas inkomst			
Förändring av skatteunderlaget för hela riket	5,0%	4,3%	4,1%
Bedömning för stiftet, brutto	4,1%	3,5%	3,3%
Justering med avseende på förändrat medlemsantal	-2,2%	-2,3%	-2,3%
Förändring av avgiftsunderlag	1,9%	1,2%	1,0%
Förändring för hela riket	2,8%	2,0%	1,8%

Sammanställning av budget 2018 samt resultatplan 2019 och 2020, tkr

		Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
1	Församlingens utveckling	32 780	33 575	34 389
2-3	Organisatoriska förutsättningar	36 197	32 776	25 804
4	Övrig stiftsverksamhet	235	235	235
5	Styrning & ledning	12 448	12 554	12 868
6	Stödfunktioner	12 741	13 060	13 386
7	Fastigheter	1 895	1 642	1 683
	Summa nettokostnader	96 296	93 842	88 365
8	Intäkter & finansiella poster			
	Kyrkoavgift	-56 901	-56 896	-56 982
	Ekonomisk utjämning	-33 490	-30 293	-26 961
	Finansiella poster	-800	-1 000	-1 200
	Summa intäkter	-91 191	-88 189	-85 143
	Budgeterade underskott	5 105	5 652	3 222

Eget kapital 2016-12-31	122 942
Prognos 2017	-3 624
Budget 2018	-5 105
Eget kapital 2018-12-31, beräknat	114 213

Målkapital	60 000
-------------------	---------------

1 Församlingens livets utveckling

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
100		GUDSTJÄNST			
	101	Gudstjänstutveckling, inkl kyrvårdsutb verks 102	1 247	1 278	1 310
	103	Kyrkomusik	908	931	954
		SUMMA GUDSTJÄNST	2 155	2 209	2 264
110		BARN OCH UNGA			
	111	Barn och ungdomar	1 200	1 230	1 261
	112	Skola/ungdom	430	441	452
	113	Konfirmand	5 234	5 365	5 499
	114	Pedagogfortbildning	83	85	87
	115	SKU	1 436	1 472	1 509
		SUMMA BARN OCH UNGA	8 383	8 593	8 807
120		DIAKONI			
	121	Diakoniutveckling	381	391	400
	122	Diakonfortbildning	403	413	423
	123	Flykting/integration	1 686	1 728	1 771
		SUMMA DIAKONI	2 470	2 532	2 595
130		IDEELLT MEDARBETARSKAP			
	131	Ideellt medarbetarskap	783	803	823
		SUMMA IDEELLT MEDARBETARSKAP	783	803	823
140		INTERNATIONELLT ARBETE			
	141	Internationellt arbete	735	753	772
		SUMMA INTERNATIONELLT ARBETE	735	753	772
150		FLERSPRÅKIGT ARBETE			
	151	Flerspråkigt arbete	2 209	2 264	2 321
		SUMMA FLERSPRÅKIGT ARBETE	2 209	2 264	2 321
160		ANDLIG FÖRDJUPNING			
	161	Själavårdsfrågor	1 559	1 598	1 638
	162	Telefonsjälavård	1 463	1 500	1 537
	163	Pilgrim	721	739	758
		SUMMA ANDLIG FÖRDJUPNING	3 743	3 837	3 932
170		BIDRAG FÖRSAMLINGSLIVETS UTVECKLING			
	171	Strukturbidrag/ bidrag till verksamhetsförstärkning	9 507	9 745	9 988
	172	SS till förfogande	1 000	1 000	1 000
	173	Övriga bidrag	100	103	105
		S:A BIDRAG FÖRSAMLINGSLIVETS UTVECKL	10 607	10 847	11 093
180		MEDLEMSKommunikation			
	181	Hemsida	259	265	272
	183	Marknadsföring	630	646	662
	184	Informationsutbildning	606	621	637
	185	Daerpies Dierie	200	205	210
		SUMMA MEDLEMSKommunikation	1 695	1 737	1 781
		SUMMA FÖRSAMLINGSLIVETS UTVECKLING	32 780	33 575	34 389

2 Medarbetarskap/uppdrag

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
200		STYRNING, LEDNING LOKALA NIVÅN			
	201	Förtroendemannautbildning	1 309	317	325
	202	Kyrkoherdar, inkl mentorsprogram verks 212	1 085	1 112	1 140
		SUMMA STYRNING O LEDNING LOKAL NIVÅN	2 394	1 429	1 465
210		PERSONALUTVECKLING LOKALA NIVÅN			
	211	Arbetshandledning	1 338	1 371	1 406
		S:A PERSONALUTVECKLING LOKALA NIVÅN	1 338	1 371	1 406
		SUMMA MEDARBETARSKAP/UPPDRAG	3 732	2 800	2 870

3 Organisatoriska förutsättningar

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
300		STRUKTUR, FÖRVALTNING o EKONOMI			
	301	Organisationsutveckling	216	221	227
	302	Indelningsarbete	2 670	2 737	2 805
	303	Samverkanssystem	920	3 000	3 000
	304	Administrativ fortbildning	102	105	107
	305	Kyrkobokföringssakkunniga	253	259	266
		S:A STRUKTUR, FÖRVALTNING o EKONOMI	4 161	6 322	6 405
310		FÖRSAMLINGSINSTRUKTION			
	311	Församlingsinstruktion	78	450	461
		SUMMA FÖRSAMLINGSINSTRUKTION	78	450	461
315		VISITATIONER			
	316	Visitationer	672	689	706
		SUMMA VISITATIONER	672	689	706
320		UTJÄMNINGS- OCH GLESBYGDSBIDRAG			
	321	Glesbygdsbidrag	16 282	10 888	5 494
		SUMMA UTJÄMNINGS- O GLESBYGDSBIDRAG	16 282	10 888	5 494
330		BYGGNADER			
	331	Bidrag	1 906	321	329
	332	Fastigheter/inventarier	1 056	1 082	1 109
	333	KAE-projekt	86	88	90
	336	Samrådsgruppen	45	46	47
	337	Gemensamt ansvar	718	736	754
	338	Kyrkunderhållsbidrag, 6,9 mkr brutto	0	0	0
		SUMMA BYGGNADER	3 811	2 273	2 330
340		VAL			
	341	Val	0	0	0
		SUMMA VAL	0	0	0
345		INOMKYRKLIG KOMMUNIKATION			
	346	Inomkyrklig kommunikation	548	562	576
		SUMMA INOMKYRKLIG KOMMUNIKATION	548	562	576
350		STUDERANDE TILL KYRKLIG TJÄNST			
	351	Kyrkomusikalisk rekrytering	906	929	952
	352	Antagning	276	283	290
	353	Studerande inkl. rekryteringssatsning	2 093	2 145	2 199
	354	Praktik	1 146	1 175	1 204
		SUMMA STUDERANDE TILL KYRKLIG TJÄNST	4 421	4 532	4 645
360		INTRODUKTIONSÅR			
	361	Pastorsadjunkter	1 278	1 310	1 343
	362	Diakoner	222	228	233
		SUMMA INTRODUKTIONSÅR	1 500	1 538	1 576
370		ARBETSMILJÖARBETE			
	371	Arbetsmiljöarbete	578	592	607
		SUMMA ARBETSMILJÖARBETE	578	592	607
380		KYRKLIG BEREDSKAP			
	381	Kyrklig beredskap	127	130	133
		SUMMA KYRKLIG BEREDSKAP	127	130	133
390		UTBILDNINGSSATSNING			
	391	Stiftsfest 2019 (medarbetarmöte)	287	2 000	0
		SUMMA UTBILDNINGSSATSNING	287	2 000	0
		S:A ORGANISATORISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	32 465	29 976	22 934

4 Övrig stiftsverksamhet

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
400		BIDRAG EXTERNA ORGANISATIONER			
	401	Bidrag externa organisationer	235	235	235
		SUMMA BIDRAG EXTERNA ORGANISATIONER	235	235	235
410		MOMSPLIKTIG VERKSAMHET			
	410	PLT Overhead	0	0	0
	411	PLT Östra distriktet	0	0	0
	415	PLT Norra distriktet	0	0	0
	417	PLT Extrapersonal	0	0	0
	418	PLT Södra distriktet	0	0	0
	419	PLT Mellersta distriktet	0	0	0
	420	PLT Stiftspersonalkostnader	0	0	0
		SUMMA MOMSPLIKTIG VERKSAMHET	0	0	0
		EJ MOMSPLIKTIG VERKSAMHET			
	412	EN Förtroendevalda	0	0	0
	421	EN Stiftspersonalkostnader	0	0	0
		SUMMA EJ MOMSPLIKTIG VERKSAMHET	0	0	0
		SUMMA ÖVRIG STIFTSVERKSAMHET	235	235	235

5 Styrning och ledning

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
500		STIFTSFULLMÄKTIGE			
	501	Maj	467	479	491
	502	November	418	428	439
	503	Strategisk styrning	450	461	473
	504	December	0	0	0
		SUMMA STIFTSFULLMÄKTIGE	1 335	1 368	1 403
510		STIFTSSTYRELSEN			
	511	Stiftsstyrelsen	1 161	985	1 010
	512	Stiftsstyrelsens AU	462	474	485
	513	Verksamhetsstyrning övergripande	495	507	520
		SUMMA STIFTSSTYRELSEN	2 118	1 966	2 015
520		DOMKAPITEL			
	521	Domkapitel	812	832	853
		SUMMA DOMKAPITEL	812	832	853
530		BISKOP			
	531	Biskop	2 898	2 970	3 045
		SUMMA BISKOP	2 898	2 970	3 045
535		KONTRAKTSPROSTAR			
	536	Kontraktsprostar	1 631	1 672	1 714
		SUMMA KONTRAKTSPROSTAR	1 631	1 672	1 714
540		DOMKYRKOVERKSAMHET			
	541	Domkyrkoverksamhet	627	643	659
		SUMMA DOMKYRKOVERKSAMHET	627	643	659
550		REVISION			
	551	Revision	322	330	338
		SUMMA REVISION	322	330	338
560		STIFTSLEDNING			
	561	Stiftsledning	2 705	2 773	2 842
		SUMMA STIFTSLEDNING	2 705	2 773	2 842
		SUMMA STYRNING OCH LEDNING	12 448	12 554	12 868

6 Stödfunktioner

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
600		GEMENSAMMA KANSLIRESURSER			
	601	Gemensamma kansliresurser, inkl verksamhet 611	12 486	12 798	13 118
		SUMMA GEMENSAMMA KANSLIRESURSER	12 486	12 798	13 118
620		FACKLIG VERKSAMHET			
	621	Facklig verksamhet	105	108	110
		SUMMA FACKLIG VERKSAMHET	105	108	110
630		INTERNPRODUKTION			
	631	Internproduktion	150	154	158
		SUMMA INTERNPRODUKTION	150	154	158
		SUMMA STÖDFUNKTIONER	12 741	13 060	13 386

7 Biskopsgården

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
700		BISKOPSGÅRDEN			
	701	Biskopsgården	1 895	1 642	1 683
		SUMMA BISKOPSGÅRDEN	1 895	1 642	1 683

8 Intäkter och finansiella poster

			2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
800		KYRKOAVGIFT			
	801	Kyrkoavgift	-56 901	-56 896	-56 982
		SUMMA KYRKOAVGIFT	-56 901	-56 896	-56 982
810		EKONOMISK UTJÄMNING			
	811	Ekonomisk utjämning	-33 490	-30 293	-26 961
		SUMMA EKONOMISK UTJÄMNING	-33 490	-30 293	-26 961
820		ÖVRIGA VERKSAMHETSINTÄKTER			
	821	Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0
		SUMMA ÖVRIGA VERKSAMHETSINTÄKTER	0	0	0
830		FINANSIELLA INTÄKTER			
	631	Finansiella intäkter	-800	-1 000	-1 200
		SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER	-800	-1 000	-1 200
840		FINANSIELLA KOSTNADER			
	841	Finansiella kostnader	0	0	0
		SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER	0	0	0
		SUMMA INTÄKTER OCH FINANSIELLA POSTER	-91 191	-88 189	-85 143

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §96

Dnr 2017/374

Revidering av finanspolicy för Härnösands stift

Beslut

Stiftsstyrelsen beslutar

att anta den reviderade finanspolicyn för Härnösands stift, enligt bilagt förslag.

Ärendet

Stiftsstyrelsen har att besluta om en reviderad finanspolicy för Härnösands stift. Revideringen är en anpassning till nationell nivå och berör innehållet i kapitel 6. Revidering sker av placeringsregler för etik och hållbarhet, där vikten av hållbara och samhällsnyttiga placeringar betonas. Av klimathänsyn har skifffergas lagts till de investeringar som inte görs.

Vidare har policyn kompletterats med en mycket restriktiv hållning till investeringar i verksamhet som direkt eller indirekt har sin omsättning genom handel med alkohol eller spel om pengar.

Beslutsunderlag

- Stiftskansliets utarbetade förslag till reviderad finanspolicy, S 2017/374-122665.
- Arbetsutskottets protokoll § 112/2017.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Finanspolicy för Svenska kyrkan i Härnösands stift	2017-11-29	2 (11)
--	------------	--------

Finanspolicy för Svenska kyrkan i Härnösands stift

Med benämningen Svenska kyrkan i Härnösand stift avses de två juridiska enheterna
 ”Prästlönetillgångar i Härnösand stift” org.nr 888000-5064 och
 ”Härnösands stift” org.nr 252010-0104.

För beslut av stiftsfullmäktige 2017-11-29

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Syftet med finanspolicy	4
2	Regelverk	4
3	Mål, kapitalnivå och risknivå.....	4
3.1	Reglering i kyrkoordningen stift.....	4
3.2	Reglering i kyrkoordningen Prästlönetillgångar.....	4
3.3	Målnivå.....	5
3.3.1	Kapitalförvaltning	5
3.3.2	Likviditetsförvaltning.....	5
3.3.3	Övriga finansförvaltningar	5
4	Organisation och ansvarsfördelning.....	5
4.1	Stiftsfullmäktige	5
4.2	Stiftsstyrelsen respektive egendomsnämnden	5
4.3	Övriga förvaltningar	6
5	Strategisk tillgångsfördelning inom finansförvaltningen.....	6
5.1	Godkända tillgångsslag för kapitalförvaltningen	6
5.2	Godkända tillgångsslag för likviditetsförvaltningen	7
6	Placeringsregler för etik och hållbarhet.....	7
6.1	Grundläggande utgångspunkter.....	7
6.1.1	Människovärdesprincipen	7
6.1.2	Förvaltarskapstanken.....	7
6.2	Svenska kyrkan i Härnösands stift som ansvarsfull investerare.....	7
6.3	Investeringar görs i ansvarsfulla företag	8
6.4	Kontroversiella verksamheter.....	9
6.4.1	Klimathänsyn	9
6.4.2	Vapen	9
6.4.3	Alkohol.....	10
6.4.4	Tobak.....	10
6.4.5	Spel om pengar.....	10
6.4.6	Pornografi.....	10
6.5	Utvärdering av innehavens följsamhet mot policyn.....	11
6.6	Förvaltarens ansvar.....	11

1 Inledning

1.1 Syftet med finanspolicy

Syftet med detta dokument är att ange strategisk inriktning och regler för hur Svenska kyrkan i Härnösands stift ska bedriva finansförvaltning. Med finansförvaltning avses följande:

- Kapitalförvaltning
- Likviditetsförvaltning (medel som erfordras för löpande kassaflöde och balanserade vinstmedel avseende prästlönetillgångarna)
- Övriga finansförvaltningar
 - Ideella placeringar
 - Stiftelseförvaltningar
 - Medel som förvaltas för externa organ

Finanspolicyn fastställs av stiftsfullmäktige och skall redovisas vid varje ny mandatperiod och revideras vid de tillfällen då viktiga förutsättningar förändrats.

2 Regelverk

Finansförvaltningen styrs övergripande av kyrkoordningens 46 respektive 49 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom samt Ekonomisk förvaltning för stiftet. I 3 § respektive 2 § återfinns regler för medelsförvaltningen. Därutöver skall av Kyrkostyrelsens särskilt beslutade föreskrifter tillämpas.

3 Mål, kapitalnivå och risknivå

3.1 Reglering i kyrkoordningen stift

Stiftsstyrelse ansvarar för Härnösands stifts finansförvaltning

Finansförvaltningen för Härnösands stift skall vara långsiktig. Detta markeras i kyrkoordningen 49 kap 1 §.

Finansförvaltningen skall vara effektiv. ”Stiftet ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på en god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses” (kyrkoordningen 49 kap 2 § 1 st.).

Finansförvaltningen ska bedrivas etiskt. ”Medlen skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.” (kyrkoordningen 49 kap 2 § 1 st.).

3.2 Reglering i kyrkoordningen Prästlönetillgångar

Härnösands stifts egendomsnämnd har stiftsfullmäktiges uppdrag att förvalta prästlönetillgångarna i Härnösands stift och svarar inför stiftsfullmäktige för sitt uppdrag. Målet med prästlönetillgångarnas förvaltning är att uppnå att uppnå bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Förvaltningen ska också ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värdering. Detta anges i kyrkoordningen i 46 kap 3 §.

Finanspolicy för Svenska kyrkan i Härnösands stift	2017-11-29	5 (11)
--	------------	--------

3.3 Målnivå

3.3.1 Kapitalförvaltning

Det övergripande målet för avkastningen avseende stiftet är en real avkastning på minst 1 procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att målet är att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med minst 1 procentenhet.

Det övergripande målet för avkastningen avseende prästlönefonden är en real avkastning på minst 3 procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att målet är att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med minst 3 procentenheter.

3.3.2 Likviditetsförvaltning

Likviditetsförvaltningen ska genom en aktiv förvaltning uppnå bästa möjliga nettoavkastning.

3.3.3 Övriga finansförvaltningar

Stiftsstyrelsen beslutar i förekommande fall om mål för övriga finansförvaltningar för Härnösands stift.

4 Organisation och ansvarsfördelning

4.1 Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktige ansvarar för att fastställa en finanspolicy som omfattar

- strategisk inriktning på finansförvaltning
- avkastningsmål och godkänd risknivå
- godkända tillgångsslag
- etiska placeringsregler
- etisk utvärdering
- ramar för ägarstyrningsfrågor, ansvarsfullt ägande

4.2 Stiftsstyrelsen respektive egendomsnämnden

Stiftsstyrelsen respektive egendomsnämnden ansvar i enlighet med gällande delegation för att

- följa upp efterlevnaden av finanspolicyn
- besluta om normalportföljen, dvs. fördelningen mellan godkända tillgångsslag inom den strategiska tillgångsallokeringen
- besluta om jämförelseindex (benchmark) för respektive tillgångsslag inom normalportföljen
- besluta om rebalansering
- besluta om val av förvaltare
- besluta i frågor om ägarstyrning
- upprätta placeringsanvisningar för finansförvaltningen, som omfattar
 - finansiella risker (marknadsrisk, kreditrisk, valutarisk, likviditets- och finansieringsrisk, operativ risk)
 - finansiella instrument
 - etiska preciseringar

4.3 Övriga förvaltningar

Stiftsstyrelsen beslutar i förekommande fall om organisation och ansvarsfördelning rörande Härnösands stifts övriga finansförvaltningar.

5 Strategisk tillgångsfördelning inom finansförvaltningen

Finansförvaltningen ska bestå av en väl diversifierad portfölj som har möjlighet att nå de långsiktigt uppsatta målen på avkastning samtidigt som riskaspekterna beaktas. Med riskaspekter avses både risken för att portföljen på kort sikt kan falla väsentligt i värde och risken för att den långsiktiga avkastningen inte uppnås. I kapitel 3 anges avkastningskrav och övergripande riskacceptans.

Beslut om utbetalningar från förvaltningen kan väsentligt påverka förutsättningarna vad gäller tillgångsfördelning och riskhantering. När normalportföljen upprättas ska hänsyn tas till beslutade och planerade utbetalningar från förvaltningen.

Normalportföljen visar den strategiska fördelningen av förvaltningens tillgångsslag, uttryckt som andel av portföljens totala marknadsvärde, samt tillåtna avvikelser från normalvärdet i förvaltningen.

5.1 Godkända tillgångsslag för kapitalförvaltningen

Placeringar kan göras i såväl enskilda värdepapper som fonder. Godkända tillgångsslag för kapitalförvaltningen är:

- Noterade aktier, kan placeras inom olika delmarknader som t.ex. Sverige, Norden, Globalt och tillväxtmarknader (emerging markets). Andelen noterade aktier får maximalt uppgå till 75 procent av den totala portföljen.
- Noterade räntebärande värdepapper och likvida medel, inklusive företagsobligationer och realränteobligationer. För ränteinstrument nominerade i annan valuta än SEK ska valutasäkring ske i SEK. Andelen noterade räntebärande instrument och likvida medel ska uppgå till minst 25 procent av den totala portföljen.
- Alternativa placeringar är tillgångar som ej ryms bland de noterade tillgångsslagen t.ex. fastigheter, riskkapital, råvaror, hedgefonder och infrastruktur. Alla onoterade tillgångsslag faller inom denna kategori. Alternativa placeringar kan som grupp totalt utgöra maximalt 20 procent av totalportföljen, varav onoterade innehav maximalt kan utgöra 15 procent av totalportföljen.

Svenska kyrkan i Härnösands stift ser två huvudsyften med investeringar inom alternativa placeringar. Investeringarna består av innehav som sammantaget minskar risken i den totala portföljen genom att avkastningen inte förväntas vara särskilt starkt korrelerad till andra placeringar, främst aktier. De alternativa placeringarna kan också vara av sådan art att hållbarhetsaspekterna lyfts fram tydligt, där Svenska kyrkan "gör skillnad".

Samtliga investeringar inom tillgångsslaget alternativa placeringar ska även kunna motiveras finansiellt för att bidra till att avkastningsmålet för den sammanlagda förvaltningen uppnås.

5.2 Godkända tillgångsslag för likviditetsförvaltningen

Godkända tillgångsslag för likviditetsförvaltningen är:

- Noterade räntebärande värdepapper och likvida medel, inklusive företagsobligationer och realränteobligationer. För ränteinstrument nominerade i annan valuta än SEK ska valutasäkring ske i SEK. Därutöver ska Kyrkostyrelsens särskilda föreskrifter tillämpas

6 Placeringsregler för etik och hållbarhet

6.1 Grundläggande utgångspunkter

Två grundläggande moraliska principer som är vägledande i arbetet med kapitalförvaltning inom Svenska kyrkan: nämligen människovärdesprincipen och förvaltarskapstanken.

6.1.1 Människovärdesprincipen

Föreställningen om ett människovärde, som är lika för alla människor är fundamental både för en kristen etik och för det demokratiska samhället. Ur människovärdesprincipen följer såväl negativa som positiva förpliktelser. De negativa plikterna sätter vissa bestämda gränser för vårt handlande. Varje människa ska behandlas med respekt och får inte utnyttjas på ett otillbörligt sätt. De positiva plikterna å andra sidan innebär krav på våra aktiva insatser för att främja andra människors väl. De positiva förpliktelserna är relaterade till ett krav på rättvis fördelning och likställdhet mellan människor med rötter hos Gamla testamentets profeter. Med utgångspunkt i människovärdesprincipen är det i sin tur möjligt att motivera olika slags mänskliga rättigheter.

6.1.2 Förvaltarskapstanken

Förvaltarskapet är ett viktigt tema i Bibeln med stark relevans för arbetet med kapitalförvaltning. Enligt förvaltarskapstanken uppfattas de tillgångar som vi människor förfogar över som gåvor som vi har fått av Gud för att brukas i våra medmänniskors tjänst. Människan är en förvaltare av Guds gåvor. Detta rymmer ett ansvar både mot andra människor och mot skapelsen i övrigt. Det handlar både om att nyttja olika naturtillgångar för att tillgodose människors behov och om att vårda naturen med tanke både på dess egenvärde och på framtida generationers behov.

6.2 Svenska kyrkan i Härnösands stift som ansvarsfull investerare

Svenska kyrkan i Härnösands stift ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Detta innebär att placeringar ska bedömas efter en analys av såväl hållbarhet och etik som de finansiella aspekterna. Placeringarna ska präglas av hänsyn till och respekt för miljön, mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden samt god bolagsstyrning. Svenska kyrkan undertecknade FN's Principles for Responsible Investments (UNPRI) år 2007². FN's sex principer (UNPRI) beskriver hur ansvarsfulla investerare bör uppträda.

² <http://www.unpri.org/about-pri/the-six-principles/>

Dessa principer är vägledande för Svenska kyrkan i Härnösands stifts placeringar. I linje med detta ska Svenska kyrkan i Härnösands stift som ansvarsfulla investerare:

- Välja förvaltare som har kompetens att integrera ESG i analys och investeringsbeslut.
- Lägga tonvikten på ansvarsfulla bolag och vara återhållsam beträffande placeringar i vissa branscher som är problematiska utifrån kyrkans grundläggande värderingar
- Beakta vår möjlighet att som kapitalägare påverka enskilda bolag, branscher och finansmarknaden i stort

6.3 Investeringar görs i ansvarsfulla företag

Svenska kyrkan i Härnösands stift vill bidra till lösningarna för en hållbar utveckling i vår värld. Förvaltare av kapitalet förväntas därför välja bolag utifrån **samhällsnytta**. Med det avses t.ex. företag som genom sina varor och tjänster bidrar till en hållbar utveckling eller arbetar systematiskt och målmedvetet med frågor som rör miljö, arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och fattigdomsbekämpning, där det har bäring på verksamheten. Det gäller även frågor som rör bolagsstyrning, t.ex. korruption, ersättningssystem och öppenhet. I linje med detta ska fokus ligga på företag som:

- Integrerar hållbarhet i sin affärsmodell och strategi
- Redovisar och följer upp sitt hållbarhetsarbete utifrån t.ex. sin uppförandekod och andra riktlinjer och åtaganden
- Följer internationella regelverk som syftar till att skydda människor och miljö, och agerar för att åtgärda fel och brister. Företaget bör använda sin påverkansmöjlighet i hela värdekedjan, det vill säga även i förhållande till leverantörer och kunder.
- Bidrar positivt såväl ekonomiskt, miljömässigt som socialt, till berörda samhällen
- Begränsar sina skadeverkningar på miljön (globalt, regionalt och lokalt) och agerar med hänsyn till nu levande och kommande generationers behov genom att t.ex. använda bästa tillgängliga teknik och minska sin användning av, och skydda, naturresurser
- Ser nya affärsmöjligheter genom att bidra till ett minskat resursutnyttjande i en värld med krympande resurser

Denna syn på ansvarsfulla företag innefattar både investeringar i aktier, företagsobligationer och olika typer av krediter till företag. Det kan även inbegripa t.ex. fastigheter och vissa onoterade tillgångsslag.

6.4 Kontroversiella verksamheter

En kristen människosyn och det ansvar för andra människors väl som är ett viktigt uttryck för en kristen etik motiverar en återhållsamhet beträffande investeringar i vissa branscher. För dessa branscher krävs dessutom en kvalitativ bedömning för att avgöra om ett företag utgör en möjlig placering. I samtliga fall ska förvaltaren kunna motivera en investering i dessa verksamheter utifrån samhällsnytta och hållbarhet.

Grunden i Svenska kyrkan i Härnösands stifts finanspolicy är att investeringar ska göras i ansvarsfulla bolag som bidrar till lösningar på olika utmaningar i samhället (se 6.3). För att underlätta för förvaltare att göra likartade bedömningar har vi satt tydliga ramar för investeringar i följande branscher men specifikt även bolag som bedriver produktion av alkohol, tobak och spel om pengar.

För bolag som inte producerar men distribuerar alkohol, tobak eller spel om pengar har Svenska kyrkan i Härnösand stift inga absoluta begränsningar, därför att det är problematiskt att inhämta och säkerställa denna typ av data samt dra gränser som leder till en rättvis och meningsfull bedömning. Om bolag väljs in som är verksamma inom sådan distribution ska förvaltaren kunna motivera även dessa val av bolag utifrån kraven på ansvarsfullhet i avsnitt 6.3 i denna finanspolicy.

6.4.1 Klimathänsyn

Svenska kyrkan i Härnösands stift uppfattar klimatförändringarna som ett allvarligt hot och har därför en restriktiv syn på investeringar i företag som ägnar sig åt utvinning av fossila energikällor. Vi investerar t.ex. inte i oljesand eller skiffergas. Förvaltare av Svenska kyrkan i Härnösands kapital förväntas istället investera i bolag som på ett konstruktivt sätt tar ansvar för klimatfrågan.

6.4.2 Vapen

Svenska kyrkan i Härnösands stift avstår från placeringar i bolag som i icke obetydlig omfattning tillverkar eller säljer vapen eller krigsmateriel. Svenska kyrkan i Härnösands stift utesluter investeringar i bolag som är aktivt involverade i utveckling och produktion av särskilt inhumana vapen eller dess specialkomponenter. Med aktivt involverade avses tillhandahållandet av produkter och tjänster som är specifikt anpassade för vapnet.

Definition av vapen och vapenrelaterad krigsmateriel

Med vapen avses produkter avsedda att döda, stympa eller ödelägga och som säljs för militära ändamål. Med krigsmateriel avses produkter eller delkomponenter som är speciellt utvecklade för att ingå i vapen eller vapensystem. Produkter och tjänster som omfattas av Svenska kyrkans policy utgår från bilaga 1 till förordningen (1992:1303) om krigsmateriel, som kan hämtas från hemsidan för Inspektionen för Strategiska Produkter (ISP). Produkter som omfattas är all krigsmateriel för strid (KS) samt de produkter och tjänster under övrig krigsmateriel (ÖK) som signifikant modifierats (specialanpassats) för att användas i KS. Övriga produkter i bilagan omfattas ej då de bedöms ha dubbla användningsområden (militärt/civilt, så kallade *dual use*-produkter) och/eller saknar tydlig koppling till stridsfunktionen. En vägledning på engelska finns [här](#)³.

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:085:0001:0036:EN:PDF>

Definition av särskilt inhumana vapen

Med särskilt inhumana vapen menar Svenska kyrkan i Härnösands stift sådana vapen som strider mot folkrättens principer om att vapen måste kunna diskriminera mellan civila och militära mål och inte får ha oproportionerlig skadeverkan. Vapen bedöms utifrån dessa två principer uteslutande, oavsett om det finns internationella avtal som reglerar det specifika vapnet eller inte. Således bedöms kärnvapen genom sin icke-diskriminerande och oproportionerliga skadeverkan strida mot Svenska kyrkans i Härnösands stifts policy även om ett internationellt avtal (Ickespridningsavtalet) tillåter kärnvapen i viss utsträckning. Exempel på vapen som uppfyller Svenska kyrkans definition av särskilt inhumana vapen: massförstörelsevapen (*WMD*), vapen reglerade i *CCW (Convention on Certain Conventional Weapons)*, personminor, klusterbomber samt vapen som innehåller utarmat uran. Ansvarsfulla företag verkar för att deras verksamhet inte skadar eller orsakar lidande även när det saknas lagstiftning som reglerar verksamheten. Som stöd i arbetet med självreglering tillämpar företagen ofta uppförandekoder och andra riktlinjer. Ett ansvarsfullt företag visar hur man följer upp tillämpningen av valda riktlinjer.

6.4.3 Alkohol

Restriktioner beträffande alkohol har sin grund i de omfattande sociala och hälsomässiga skadeverkningar som är ett resultat av missbruk av alkohol. Svenska kyrkan i Härnösands stift investerar inte i företag där omsättningen från produktion av alkoholhaltiga drycker överstiger fem procent (5 %) av den totala omsättningen. Med alkoholhaltiga drycker menar vi de drycker som har en högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.

6.4.4 Tobak

Företag som tillverkar tobaksprodukter kan inte anses uppfylla kraven för att vara ett ansvarsfullt företag med anledning av tobaksprodukternas negativa hälsoeffekter. När det gäller försäljning av tobaksprodukter krävs att försäljningen bedrivs under ansvarsfulla former. Företaget bör kunna visa att de följer en egen kod eller en branschkod som visar att företaget vill ta ansvar för en självreglering av verksamheten. En sådan kod ska följa WHO:s konvention om tobak.

6.4.5 Spel om pengar

Spel om pengar kan leda till ett spelberoende som påminner om andra typer av missbruk och som kan förorsaka förödande konsekvenser. Svenska kyrkan i Härnösands stift investerar inte i företag där omsättningen från spelverksamhet om pengar överstiger fem procent (5 %) av den totala omsättningen. Bolag vars huvudsakliga affärsidé är produkter för design eller utveckling av mjukvara eller plattformar för spel om pengar är inte heller investerbara.

6.4.6 Pornografi

Svenska kyrkan i Härnösands stift investerar inte i företag som tillhandahåller sådan pornografi som på ett ohöjlt och utmanande sätt återger sexuella situationer eller händelseförlopp där människans värde och värdighet kränks. Med att tillhandahålla avses produktion samt sådan förmedling som är ett resultat av företagets egna aktiva åtgärder.

Finanspolicy för Svenska kyrkan i Härnösands stift	2017-11-29	11 (11)
--	------------	---------

6.5 Utvärdering av innehavens följsamhet mot policyn

En extern utvärdering, så kallad screening, av innehav som kan relateras till bolag (aktier, företagsobligationer, m.m.) ska göras regelbundet i syfte att säkerställa att policyns riktlinjer efterlevs, främst avseende internationella normer och kontroversiella verksamheter.

6.6 Förvaltarens ansvar

Förvaltare som förvaltar kapital åt Svenska kyrkan i Härnösands stift har ett ansvar att ta del av denna policy och tillhörande placeringsanvisningar samt säkerställa processer och kompetens för att leva upp till dess skrivningar.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §90

Dnr 2017/303

Motion till stiftsfullmäktige - Rutiner för att minimera kvarlämnad plast i stiftets skogar, Ulla-Britt Sundin

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att med anförda motionssvar anse motionen besvarad.

Motionssvar

Ulla-Britt Sundin har i en motion till stiftsfullmäktige uppmärksammat de miljökonsekvenser som plaster medför i naturen. Motionären föreslår att stiftet skapar rutiner för att minimera kvarlämnad plast i stiftets skogar och att stiftet bidrar till att skapa medvetenhet om detta miljöproblem.

I den skogliga planeringen används snitslar för att markera och styra de åtgärder som ska utföras. Det är markering av körvägar, gränser mot rågranne och gränser mot angränsande bestånd, fornlämningar och särskilda naturvärden som ska undantas och skyddas. Markeringar och gränser finns även digitalt i de planeringskartor som maskinförarna har i sina datorer. Men de GPS system som idag finns att tillgå är dock för oexakta för att kunna förlita sig på. Markering med snitslar är därför fortfarande nödvändig. Planeringen av en avverkning sker ibland över två år innan avverkning utförs. Det ställer krav på hållbarheten på snitslarna.

Det finns tre typer av snittselband på marknaden Non-Woven = papperband som till 100% är tillverkad av cellulosa, Plast = polyeten plast som är återvinningsbara och nedbrytbara samt Plastband PVC som har lång livslängd men är svårnedbrytbara.

Efter att tidigt provat papperband som då visade sig ha otillräcklig hållbarhet så övergick stiftet till snittselband tillverkade av nedbrytbar polyetenplast.

Stiftets ambition är att minska plastanvändningen så snart ett fullgott alternativ finns att tillgå. På försök kommer det att användas ett nytt kraftigare pappersband som idag finns på marknaden. I försöket kommer pappersbanden delvis att ersätta de platsband som används. Om försöket faller väl ut kan plastsnittselbanden bytas ut.

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

Nedskräpning och föroreningars i naturen är ett problem. Stiftet deltar regelbundet tillsammans med andra i branschen i annonskampanjer för att upplysa allmänheten om bland annat allemansrätten. De bilar, uttjänta vitvaror och sopor som dumpas på kyrkans mark polisanmäls regelmässigt och det finns en samverkan med berörda kommuner för att se till att det kommer bort. Förbudskyltar sätts upp där nedskräpning förekommer. Det är en fortlöpande verksamhet att informera om vilka lagar och regler som gäller för att allmänheten ska bli mer medvetna om sina skyldigheter och rättigheter vad gäller skog och natur.

Mot bakgrund av ovanstående instämmer stiftsstyrelsen med motionärens angelägna intention men att motionen i och med stiftets nuvarande rutiner skall anses besvarad.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Motionssvar angående rutiner för att minska kvarlämnad plast i stiftets skogar

Ulla-Britt Sundin har i en motion till stiftsfullmäktige uppmärksammat de miljökonsekvenser som plaster medför i naturen. Motionären föreslår att stiftet skapar rutiner för att minimera kvarlämnad plast i stiftets skogar och att stiftet bidrar till att skapa medvetenhet om detta miljöproblem.

I den skogliga planeringen används snitslar för att markera och styra de åtgärder som ska utföras. Det är markering av körvägar, gränser mot rågranne och gränser mot angränsande bestånd, fornlämningar och särskilda naturvärden som ska undantas och skyddas. Markeringar och gränser finns även digitalt i de planeringskartor som maskinförarna har i sina datorer. Men de GPS system som idag finns att tillgå är dock för oexakta för att kunna förlita sig på. Markering med snitslar är därför fortfarande nödvändig. Planeringen av en avverkning sker ibland över två år innan avverkning utförs. Det ställer krav på hållbarheten på snitslarna.

Det finns tre typer av snitselband på marknaden Non-Woven = papperband som till 100% är tillverkad av cellulosa, Plast = polyeten plast som är återvinningsbara och nedbrytbara samt Plastband PVC som har lång livslängd men är svårnedbrytbara.

Efter att tidigt provat papperband som då visade sig ha otillräcklig hållbarhet så övergick stiftet till snitselband tillverkade av nedbrytbar polyetenplast.

Stiftets ambition är att minska plastanvändningen så snart ett fullgott alternativ finns att tillgå. På försök kommer det att användas ett nytt kraftigare pappersband som idag finns på marknaden. I försöket kommer pappersbanden delvis att ersätta de platsband som används. Om försöket faller väl ut kan plasticsnitselbanden bytas ut.

Nedskräpning och föroreningars i naturen är ett problem. Stiftet deltar regelbundet tillsammans med andra i branschen i annonskampanjer för att upplysa allmänheten om bland annat allemansrätten. De bilar, uttjänta vitvaror och sopor som dumpas på kyrkans mark polisanmäls regelmässigt och det finns en samverkan med berörda kommuner för att se till att det kommer bort. Förbudskyltar sätts upp där nedskräpning förekommer.

Det är en fortlöpande verksamhet att informera om vilka lagar och regler som gäller för att allmänheten ska bli mer medvetna om sina skyldigheter och rättigheter vad gäller skog och natur.

Med bakgrund av ovanstående anses motionen tillstyrkt och besvarad.

Motion i stiftsfullmäktige

År 2050 har man beräknat att haven kommer att innehålla mer plast än fisk. Plasten blir fisk- och därmed även fågelmat och gör att fisk och fågel svälter ihjäl eftersom deras magar inte kommer att rymma föda.

Jag är ofta ute och rör mig i skogen och ser ofta olika plastföremål. De kommer med hjälp av regnvattnet och vidare i diken, bäckar och åar till slut att hamna i havet. Problemet är kanske större i de stora världshaven, men analyser har visat att det finns mycket plast även i Bottenhavet.

I skogsbruket används numera plasticsnitslar för att skördarna ska se beståndsgränser och befintliga stigar som ska bevaras. Oftast lämnas de hängande i träden.

Jag föreslår därför

- att stiftet på lämpligt sätt skapar rutiner för att minimera kvarlämnad plast i stiftets skogar och
- att stiftet via sina kanaler sprider medvetenheten om detta problem.

Ulla-Britt Sundin
ledamot i stiftsfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

SS §91

Dnr 2017/302

Motion till stiftsfullmäktige angående renoveringar av stiftets kyrkor, Paul Höglund

Beslut

Stiftsstyrelsen föreslår Stiftsfullmäktige besluta

att med det som anförts i motionssvaret anse motionen besvarad.

Motionssvar

Genom en motion av Paul Höglund efterfrågas en inventering av stiftets skogar för att avsätta områden som kan försörja behovet av lämpligt virke till renovering av stiftets kyrkor och kulturbyggnader.

Stiftsstyrelsen stöder motionärens intention men konstaterar samtidigt att möjligheten att tillgodose hela stiftets behov med lokalt virke är något som påverkas av en mängd faktorer och okända parametrar. Dessa behöver därför utredas innan ett mer detaljerat beslut kan tas i frågan.

Stiftsstyrelsen konstaterar att beslut som gäller avsättning och avverkning av skog, av den ålder som efterfrågas, för renovering av stiftets kyrkor och kulturbyggnader måste ha Skogsvårdsstyrelsens godkännande. Bedömningen är att det är svårt att få sådant tillstånd då naturvärden här anses mycket stora. Andra faktorer som påverkar avsättning av skog för detta ändamål är skogsvårdslagens, miljöbalkens och skogscertifieringarnas regler när det gäller avverkning av gamla träd.

Vidare behöver virkesbehovet inom stiftet samt kvalitetskraven på virke för tillverkning av takspån, bjälkar och dylikt klargöras. Egendomsförvaltningen behöver alltså utreda en mängd omständigheter och parametrar som behöver ligga till grund för möjligheten att fatta beslut i enlighet med motionärens intention. Stiftsstyrelsen konstaterar att detta utredningsarbete redan är påbörjat av egendomsförvaltningen.

Stiftsstyrelsen konstaterar vidare att de samtal med Skogsvårdsstyrelsen som Egendomsförvaltningen redan inlett kring denna och liknande frågor behöver fortsätta samt att Egendomsnämnden även bör avvakta både den utredning kring dessa frågor som just nu

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2017-10-24

Stiftsstyrelsen

pågår i Strängnäs stift samt de regler kring kyrkoantikvarisk ersättning som kan komma att påverka ärendet. Stiftsstyrelsen menar också att dessa frågor behöver drivas och behandlas på nationell nivå innan ytterligare beslut kan tas av Egendomsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående menar stiftsstyrelsen att man stöder motionärens intention men att motionen i och med det utredningsarbete som redan pågår skall anses besvarad.

Beslutet expedieras till: akten

Just. sign.	Utdragsbestyrkande
-------------	--------------------

Motionssvar angående renovering av stiftets kyrkor

Genom en motion av Paul Höglund efterfrågas en inventering av stiftets skogar för att avsätta områden som kan försörja behovet av lämpligt virke till renovering av stiftets kyrkor och kulturbyggnader.

Försörjningen av material till renoveringar tillgodoses idag både med lokalt och importerat virke. Möjligheterna att möta motionärens intention att tillgodose hela stiftets behov med lokalt virke är något som påverkas av en rad faktorer och okända parametrar.

I stiftets skogar finns kända bestånd med träd som lämpar sig för att fylla en stor del av behovet i stiftet. Med inriktad skötsel går det även att öka volymerna på sikt. Det finns även en rad okända och osäkra parametrar som gör att det inte med säkerhet går att svara på om virkesbehovet kan täckas av stiftets skogar. Ett antal av stiftets kyrkor är byggda av virke som överstiger 200 år och även om stiftet skulle spara skog i syfte att avverkas vid en ålder som överstiger 200 år går det inte att säkerställa att den får avverkas. Bedömningen är att det är svårt att få Skogsstyrelsens tillstånd då naturvärdena här anses mycket stora. I sammanhanget har det glädjande noterats exempel på yngre skog som håller samma höga kvalitet.

Ytterligare en okänd faktor är vilket behov som finns av virke i inom stiftet. För att bedöma om stiftets skogar kan tillgodose behovet behövs mer kunskap om vilka volymer och kvaliteter som kommer att efterfrågas. Med ett underlag som definierar behovet av mängd och kvalitet över tid skulle stiftet också kunna planera för en egen försörjning av virke så långt det är möjligt.

Mot bakgrund av ovanstående anses motionen besvarad.

.

Motion till Härnösands Stifts Stiftsfullmäktige

Det har framkommit att det uppstår problem i samband med renoveringar av Stiftets kyrkor och kulturbyggnader gällande att hitta lämpligt virke till bjälkar, takspån m.m.

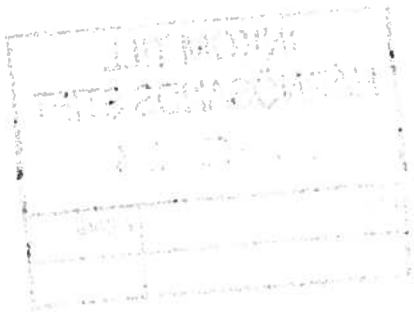
Därför föreslår jag att egendomsnämnden får i uppdrag att inventera Stiftets skogar och avsätta områden med lämpliga träd/individer för ändamålet och komma med förslag till beslut i Stiftsfullmäktige.

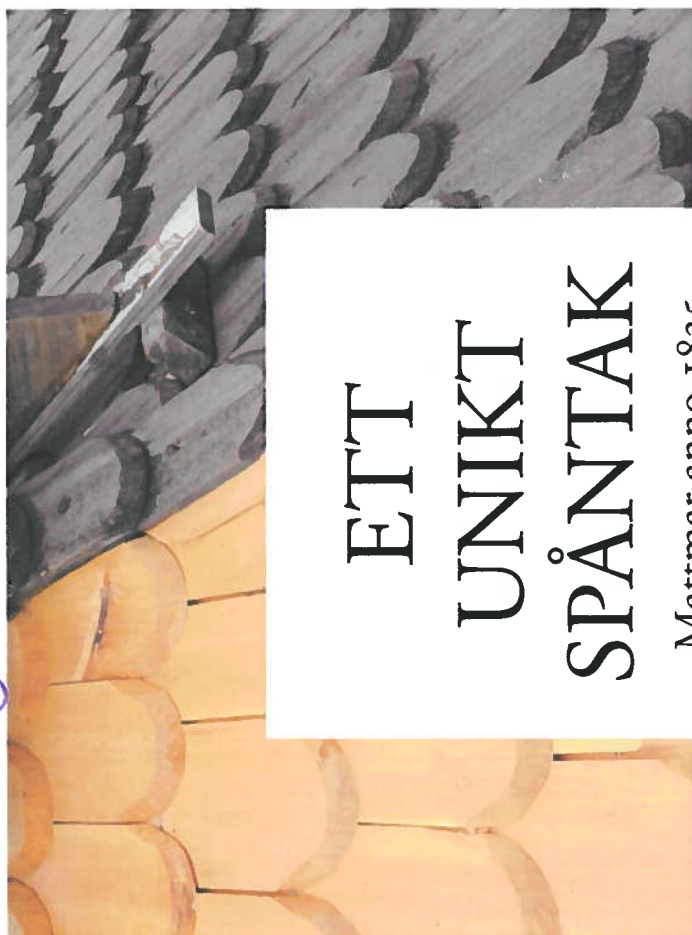
Paul Höglund

11/5-17 *Paul Höglund*

INKOM TILL HÄRNÖSANDS STIFT	
2017 -05- 2 <i>3</i>	
Dnr	Handl
<i>29/2017/302/S</i>	<i>ME</i>

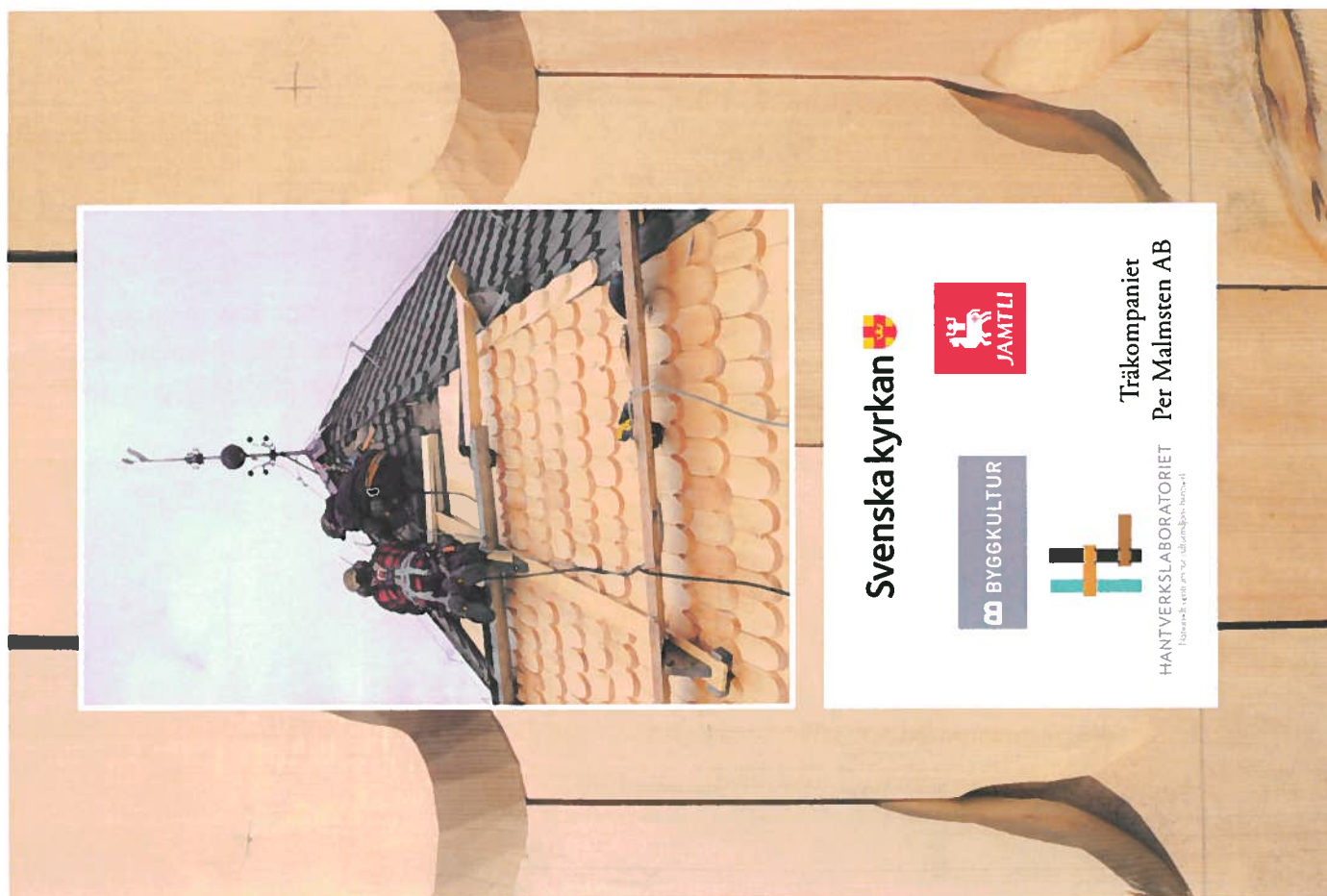
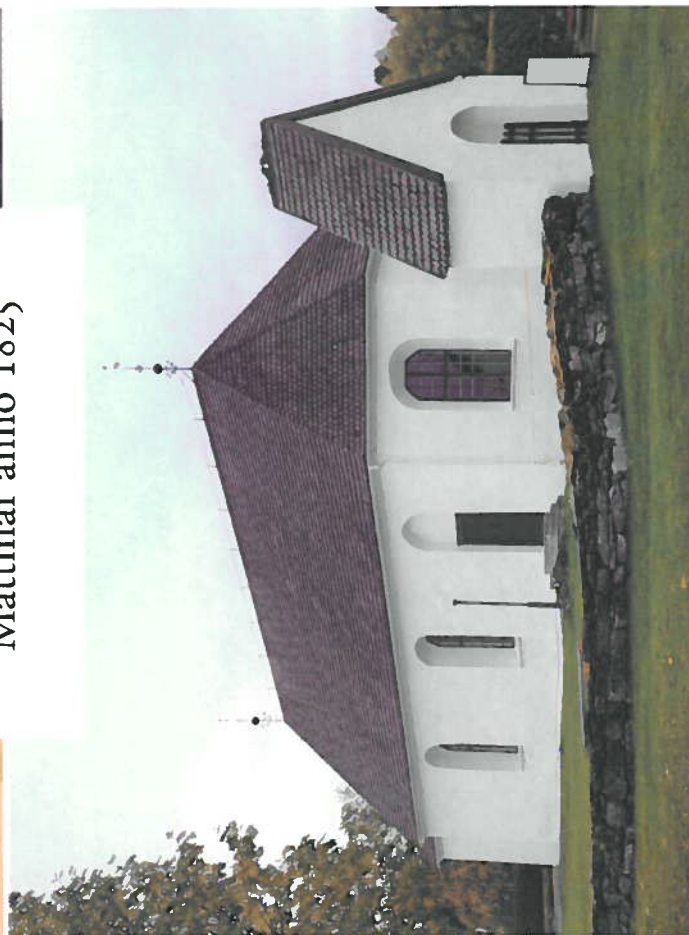
1st Bilaga

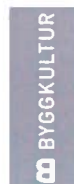

ETT UNIKT SPÅNTAK

Mattmar anno 1825

Svenska kyrkan

Träkompaniet
Per Malmsten AB

HANTVERKSLABORATORIET
Hantverkarens skola för utveckling av hantverk

Hållbara taksån

Spåntaket på Mattmars kyrka lades om senast 1825. Spånen har alltså hållit i över 190 år! Under åren har man skött taket med normalt underhåll. Enstraka trasiga och spruckna spån har bytts ut men i medeltal har bara 5 % bytts ut. Taket har tjärats med jämna mellanrum. Mot söder har spånen vittrats hårt av väder och soljus. Men mot norr är spånen i stort sett intakta.

Pilotprojektet

För att få veta mer om hur taket har kunnat hålla så bra genomfördes ett pilotprojekt under 2016. Det skedde genom ett samarbete mellan Byggekulturr Mitt-konsult AB, Träkompaniet Per Malmsten AB, Hantverkslaboratoriet och Stiftelsen Jamtli. Projektet finansierades av Härnösands stift och Västra Storsjöbygdens pastorat.

Spånen på en del av kyrkan demonterades försiktigt och ca 500 spån dokumenterades noggrant för att vi skulle lära oss mer om virkesval, verktygsspar och läggningsmetoden. Till samma takyta tillverkades och lades nya spån som skulle vara så lika originalen som möjligt. Under pilotprojektet genomfördes även två seminarier för hantverkare med god kunskap om trätak från olika tider.

Hur tillverkade man då?

Då alla originalspån är hyvlade har spåren från tillverkningen ofta försvunnit. På flera spån finns ändå spår av yxhugg och på enstaka finns spår av sågning. Stockarna har kluvits till ämnen i spånlängden, därefter har man markerat avsmalningen på kanten med en rits och sedan har

spånet kilform huggits med yxa. Slutligen har spånet hyvlats slätt med hyvel eller s.k. skave. I nedre änden har man skurit spånen med en speciell profil.

Vid läggningen har man inte varit så noga med att lägga den rätthäva sidan uppåt, och ändå har spånen hållit så bra!

Kan man hitta rätt virke idag?

För att hitta virke som motsvarade det som användes 1825 togs kontakt med sågverk och skogsägare. Kraven som ställdes på virket var tärvuxenhet, hög kärmandel och grova dimensioner.

Genom ett urval av det virke som är för grovt för sågverkens normala hantering gick det att hitta rätt kvalitet efter en noggrann bedömning och sortering.

Hur tillverkades de nya spånen?

De valda stockarna sågades till plank som sedan torkades under försvinnaren. Ur planken kapades ämnen där vi bara nyttjade kärnveden. Ur varje ämne diagonalsågades två spån som sedan maskinhyvlades på alla sidor. För att göra en jämförelse gjordes även prov med handhuggning och handhyvling för att kunna se skillnaden i ytsstruktur och för att på sikt kunna bedöma skillnaden i hållbarhet.

Fokus låg på att hitta virke av hög kvalitet. Vi valde att säga fram den stora volymen av spån för att hålla nere arbetskostnaden.

Slutsatser

Flera olika faktorer har påverkat den långa livslängden på spånen på Mattmars kyrka varav några är givna:

- Att spånen tillverkats av 100 procent kärnfuru och har därmed större motståndskraft mot röta.
- Att virket har stående årsringar och att virket är tärvuxet.

Dessutom finns flera frågor som behöver studeras vidare, bland annat:

- Spånen har slätthylade yror vilket troligen bidrar till en bättre avrinning än på spräckta spån där fukten lättare "hålls kvar" i den skrovliga ytan. Medför en grövre yta sämre uttorkning, ökad risk för påväxt och rötskador?
- Spånen är tjärade på plats istället för tjärdoppade vilket kan bidra till bättre uttorkning av spånen och mindre risk för rötangrepp?
- Vilken betydelse har tjärkvalitet och tjärningsintervall för hållbarheten?

